

præstelige, men vistnok mere praktiske, maaste mindre fromme — det tør jeg ikke udtale mig om — men sikkert mere frifindede.

Efter at man havde gjort disse forskellige Forsøg, gif man til at tvinge Købmændene til at købe et vist Varekvantum aarligt, for at der kunde komme mere Mening i Tingene, og der blev saa for at lette dem Lovens Overholdelse udstedt et almindeligt Forbud mod at indføre og bruge forskellige udenlandske Varer, bl. a. Klædevarer. De Skræddere, som syede andet end danske Klædevarer, mistede deres Lovsret; Husindviitioner, Spionerier og Angivelser hørte til Dagens Orden, man støttede Fabrikanterne med Gaver, Forstøb, Vaan og paa mange andre Maader, men alt forgæves; hele Systemet førte til Skuffelser og Tab paa Tab. Dabærende Greve Thott hvem man spurgte om, hvad han mente om Forholdene, svarede angaaende de Fremskridt, man havde naaet: „Der findes her nu snart flere Betlere end andetsteds.“ Det var hans Dom, og det blev oplyst, at der i 1731 fandtes 3,000 Betlere i København, men i 1732 var Tallet paa dem vokset til 4,000, altsaa Omhætningen af Betlerstave var gaaet frem fra 3,000 til 4,000 under dette System. Smidlevtid er der aldrig saa mørk en Himmel, at der jo er et Øjeblik, og i Historien i forrige Aarhundrede er der ogsaa et saadant Øjeblik. Københavns Garvere mødte med et Andragende om Udelukkelse af fremmed Konkurrence, thi det var jo saaledes, at den fremmede Konkurrence paa den Tid var et lige saa stort, ja maaste større Spøgelse, end den er den Dag i Dag. Og hvilket Svar gav nu Kongen paa dette Andragende? Ja, det er dette Svar, som er et Øjeblik. Jeg vil meget bede de Herrer her i Tinget lægge Mærke til de kongelige Ord. De lode saaledes: „Vi finde allernaadigst til at hindre saa vel fremmed som indenrigsk Væders Indførelse intet bedre Middel at være, end at Garverne ikkuns beslutte sig paa at garve godt og forsvarligt Væder og samme for billige Priser at sælge.“ Hattemagerne, Randestøberne og Bødkerne og flere andre fik omtrent samme Bæst.

Tænk Dem nu, mine Herrer, om denne Sandhed godt og forsvarligt var bleven garvet ind i den offentlige Bevidsthed her i Landet, hvor mange Millioner kunde vort lille Samsund saa ikke have tjent paa den Konto! Men uheldigvis var det et ensomt Stjerneskud, og vi saa ikke store Resultater før omtrent 50 Aar senere. Saa kommer Vendepunktet i 1797. Dog inden jeg gaar saa langt som til 1797, skal jeg endnu hen-

lede Opmærksomheden paa, at vi foruden det store Handelsmagasin ogsaa havde „Det asiatiske Kompagni“. Dette søgte blandt andre Midler til at fremme den danske Industri, navnlig Klædehandelen, som spillede en stor Rolle den Gang lige som nu, at fremmedens Interesser ved at søge Af sætning i Kina. I 1753 tabte Kompagniet paa et Kvantum Klæde, som androg 29,000 Rdlr., 11,000 Rdlr. ved at afsætte det i Kina. Man gjorde ny Forsøg, der faldt lige saa uheldigt ud og medførte store Tab. De vide, at i Kina var der en Gang en meget klog og begavet Mand, som hed Konfucius. Denne Mand opfandt Historien — eller jeg tør vel ikke sige Historien, men Teorien om Hjemmemarkedets Betydning. Vi have set den samme Teori doceret for ganske nylig her i Landet uden stor Forstel. Jeg fristes til at antage, at de Folk, som have skrevet om Hjemmemarkedet, meget nøje have studeret Konfucius' Skrifter, thi man finder der ganske lignende Argumenter. En af Konfucius' Teorier gif ud paa, at man skulde lægge en Mur uden om hele Landet, og denne Plan er jo, som bekendt, bleven realiseret. Men det var ikke nok for Konfucius, det var langt fra hans Ønske at blive staaende derved, hans egentlige Teori var denne: efter at vi have faaet den store Mur uden om Landet, dele vi det i ganske smaa Parter, og hver Part faar en høj Mur omkring sig, og vi afspærre al mulig Forbindelse mellem disse forskellige Lande. Naar dette sker, saa vil hvert enkelt Land være i Stand til at forsyne sig med sine egne Fornødenheder og udfolde sin Kultur til det højeste Punkt, og det kan blive meget interessant senere at sammenligne de Resultater, som disse forskellige Samsund have naaet efter et eller flere 1000 Aars Forløb. I dette Rige, hvor Hjemmemarkedets Betydning altsaa først blev opstillet som Idealet, har man længe fastholdt et absolut Indførelsesforbud mod fremmede Mennesker — derimod have Guder kunnet indføres mod en Told, der varierede mellem 5 à 10 pCt. af Værdien ifølge den kinesiske Toldtarif. Nu ville De maaste sige: hvad nytter det at komme med disse Forhold fra Kina, her have vi jo intet Indførelsesforbud mod fremmede Mennesker. Nej, vi have ganske vist ikke noget absolut Indførelsesforbud, men vi have dog paa visse fremmede Mennesker en meget høj Indførelses-told. Da det maaste ikke er bekendt, skal jeg gøre Tingets Medlemmer opmærksomme paa, at „Berlingske Tidende“ — et ganske udmærket Blad — indeholdt i Gaar, d. 11. Jan. 1897, et Telegram fra Kolln, hvori der staaer: „„Abblutsche Zeitung“ klager over den „Men-